

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

A7-0135/2014

20.2.2014

IZVJEŠĆE

o zapošljavanju i socijalnim aspektima uloge i djelovanja Trojke (ESB, Komisija i MMF) u pogledu zemalja europodručja obuhvaćenih programom (2014/2007(INI))

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Izvjestitelj: Alejandro Cercas

PR_INI

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
EXPLANATORY STATEMENT	16
PRILOG 1	23
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU	25

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o zapošljavanju i socijalnim aspektima uloge i djelovanja Trojke (ESB, Komisija i MMF) u pogledu zemalja europodručja obuhvaćenih programom (2014/2007(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 9., 151., 152. i 153.,
- uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima EU-a, a posebno njenu Glavu IV. (Solidarnost),
- uzimajući u obzir revidiranu Europsku socijalnu povelju, a posebno njen članak 30. o pravu na zaštitu od siromaštva i socijalne isključenosti,
- uzimajući u obzir javno saslušanje koje je održao Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja 9. siječnja 2014. o „zapošljavanju i socijalnim aspektima uloge i djelovanja Trojke u pogledu zemalja europodručja obuhvaćenih programom”,
- uzimajući u obzir četiri nacrti političkih dokumenata s procjenama socijalnih aspekata i aspekata zapošljavanja te izazova u Grčkoj, Portugalu, Irskoj i Cipru koje je u siječnju 2014. pripremila Služba za podršku ekonomskom upravljanju Odjela za gospodarsku i socijalnu politiku Glavne uprave za unutarnju politiku,
- uzimajući u obzir gospodarski dijalog i razmjenu mišljenja s grčim ministrom financija i grčkim ministrom rada, socijalnog osiguranja i skrbi koju su 13. studenog 2012. zajednički organizirali Odbori EMPL i ECON,
- uzimajući u obzir pet odluka Europskog odbora za socijalna prava Vijeća Europe od 22. travnja 2013. o mirovinskim sustavima u Grčkoj¹,
- uzimajući u obzir 365. izvješće Odbora za slobodu udruživanja Međunarodne organizacije rada (ILO),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 8. listopada 2013. o utjecaju proračunskih ograničenja na regionalna i lokalna tijela u pogledu rashoda strukturnih fondova u državama članicama²,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 4. srpnja 2013. o utjecaju krize na pristup osjetljivih skupina zdravstvenoj skrbi³,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 11. lipnja 2013. o socijalnom stanovanju u

---

¹ http://www.coe.int/T/DGHL/Monitoring/SocialCharter/NewsCOEPortal/CC76-80Merits_en.asp

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0401.

³ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0328.

Europskoj uniji¹,

- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 31. siječnja 2012. o zapošljavanju i socijalnim aspektima u godišnjem pregledu rasta za 2012.²,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. studenog 2013. naslovljenu „Godišnji pregled rasta za 2014.” (COM(2013)0800) i nacrt Zajedničkog izvješća o zapošljavanju priložen uz nju,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 23. listopada 2013. o Europskom semestru za usklađivanje ekonomske politike: provedba prioriteta za 2013.³,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. listopada 2013. naslovljenu „Jačanje socijalne dimenzije ekonomske i monetarne unije” (COM(2013)0690),
- uzimajući u obzir usmeno pitanje O-000120/2013 upućeno Komisiji i rezoluciju Parlamenta od 21. studenog 2013. koja se odnosi na komunikaciju Komisije naslovljenu „Jačanje socijalne dimenzije ekonomske i monetarne unije (EMU)”⁴,
- uzimajući u obzir mišljenje EMPL-a na njegovu rezoluciju od 20. studenog 2012. o izvješću predsjednika Europskog vijeća, Europske komisije, Europske središnje banke i Euroskupine „Prema stvarnoj ekonomskoj i monetarnoj uniji”⁵,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 16. prosinca 2010. naslovljenu „Europska platforma protiv siromaštva i socijalne isključenosti: Europski okvir za socijalnu i teritorijalnu koheziju” (COM(2010)0758) te svoju pripadajuću rezoluciju od 15. studenog 2011.⁶,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 20. studenog 2012. o sporazumu o socijalnom ulaganju kao odgovoru na krizu⁷,
- uzimajući u obzir izvješće Eurofonda od 12. prosinca 2013. naslovljeno „Industrijski odnosi i radni uvjeti u Europi u 2012.”,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 20. veljače 2013. naslovljenu „Ususret socijalnom ulaganju za rast i koheziju – uključujući provedbu Europskog socijalnog fonda 2014. – 2020.” (COM(2013)0083),
- uzimajući u obzir usmeno pitanje O-000057/2013 upućeno Komisiji i odgovarajuću rezoluciju Parlamenta od 12. lipnja 2013. o komunikaciji Komisije „Ususret socijalnom ulaganju za rast i koheziju – uključujući provedbu Europskog socijalnog fonda 2014. –

---

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0246.

² Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0047.

³ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0447.

⁴ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0515.

⁵ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0430.

⁶ SL C 153 E, 31.5.2013, str. 57.

⁷ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2012)0419.

2020.”¹,

- uzimajući u obzir četvrto izvješće Odbora regija o praćenju strategije Europa 2020. od listopada 2013.,
  - uzimajući u obzir radni dokument ILO-a br. 49 od 30. travnja naslovljen „Utjecaj krize europodručja na irsko socijalno partnerstvo: političko-gospodarska analiza”,
  - uzimajući u obzir radni dokument ILO-a br. 38 od 8. travnja 2012. naslovljen „Socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje u vrijeme krize: slučaj Grčke”,
  - uzimajući u obzir izvješće ILO-a od 30. listopada 2013. naslovljeno „Suočavanje s krizom zapošljavanja u Portugalu”,
  - uzimajući u obzir Bruegelovo izvješće od 17. lipnja 2013. naslovljeno „Pomoć EU-a - MMF-a zemljama europodručja: rana procjena” (Nacrt Bruegel 19),
  - uzimajući u obzir Eurostatovo izvješće za medije o pokazateljima eura od 12. veljače 2010. (22/2010) i 29. studenog 2013. (179/2013),
  - uzimajući u obzir ekonomsko-politički dokument OECD-a br. 1 od 12. travnja 2012. naslovljen „Fiskalna konsolidacija: koliko, kojom brzinom i kojim sredstvima? - Izvješće o gospodarskim izgledima”,
  - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2010. naslovljenu „Europa 2020.: strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020),
  - uzimajući u obzir radni dokument Europskog sindikalnog instituta (ETUI) od svibnja 2013. naslovljen „Krizna eura i njen utjecaj na nacionalne i europske socijalne politike”,
  - uzimajući u obzir izvješće Komisije od lipnja 2013. naslovljeno „Razvoj tržišta rada u Europi u 2013.” (Europsko gospodarstvo 6/2013),
  - uzimajući u obzir dokument Caritasa od veljače 2013. naslovljen „utjecaj europske krize: studija utjecaja krize i štednje na ljude, s posebnim naglaskom na Grčku, Irsku, Italiju, Portugal i Španjolsku”,
  - uzimajući u obzir sažetak politike Oxfam od rujna 2013. naslovljen „Upozoravajuća priča: pravi trošak štednje i nejednakosti u Europi”,
  - uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A7-0135/2014),
- A. budući da su besprimjerna gospodarska i financijska kriza koje su naglasile krhkost javnih financija u nekim državama članicama, te mjere programa ekonomske prilagodbe koje su donesene kao odgovor na stanje u Grčkoj (svibanj 2010. i ožujak 2012.), Irskoj (prosinac 2010.), Portugalu (svibanj 2011.) i na Cipru (lipanj 2013.) imale izravan i neizravan

---

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0266.

utjecaj na razine zaposlenosti i životne uvjete mnogih ljudi; budući da su programe, iako ih je sve službeno potpisala Komisija, zajednički osmislili i odredili njihovu uvjetovanost MMF, Euroskupina, Europska središnja banka (ESB), Komisija i država članica kojoj treba pomoć;

- B. budući da kada se jednom osigura gospodarska i proračunska održivost četiriju zemalja, naponi se moraju usmjeriti na socijalne aspekte, posvećujući osobitu pozornost stvaranju radnih mjesta;
- C. budući da članak 9. UFEU-a navodi: „Pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti, Unija uzima u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zapošljavanja, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv društvene isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja te zaštite zdravlja ljudi”;
- D. budući da članak 151. UFEU-a navodi da djelovanje EU-a i njezinih država članica mora biti u skladu s temeljnim socijalnim pravima utvrđenima u Europskoj socijalnoj povelji iz 1961. i Povelji Zajednice o temeljnim socijalnim pravima radnika iz 1989. kako bi se između ostalog poboljšao socijalni dijalog; budući da članak 152. UFEU-a navodi: „Unija prepoznaje i promiče ulogu socijalnih partnera na svojoj razini, uzimajući u obzir raznolikost nacionalnih sustava. Ona olakšava dijalog među socijalnim partnerima poštujući njihovu autonomiju”;
- E. budući da članak 36. Povelje o temeljnim pravima Europske unije obvezuje Uniju na priznavanje i poštovanje „pristupa uslugama od općeg gospodarskog interesa kao što je predviđeno nacionalnim zakonima i praksama, u skladu s Ugovorima s ciljem promidžbe socijalne i teritorijalne kohezije Unije”; budući da je člankom 14. (UFEU-a) utvrđeno da „s obzirom na značenje koje usluge od općeg gospodarskog interesa imaju kao dio zajedničkih vrijednosti Unije, kao i na njihovu ulogu u promicanju socijalne i teritorijalne kohezije, Unija i države članice, svaka u okviru svojih ovlasti i u okviru područja primjene Ugovora, vode računa o tome da se takve usluge odvijaju na temelju načela i uvjeta, osobito gospodarskih i financijskih, koji im omogućuju ispunjavanje njihovih zadataka”; budući da članak 345. UFEU-a predviđa da Ugovori „ni na koji način ne dovode u pitanje pravila kojima se u državama članicama uređuje sustav vlasništva”; i budući da Protokol br. 26 o uslugama od općeg interesa opisuje zajedničke vrijednosti Unije s obzirom na usluge od općeg gospodarskog interesa;
- F. budući da članak 6. stavak 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) navodi: „Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom o temeljnim pravima Europske unije od 7. prosinca 2000. (...), koja ima istu pravnu snagu kao Ugovori” te budući da stavci 2. i 3. tog članka predviđaju pristupanje Europskoj konvenciji radi zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda te propisuju da ta prava tvore opća načela prava Unije;
- G. budući da Povelja o temeljnim ljudskim pravima Europske unije, između ostalog, predviđa pravo na kolektivno pregovaranje i djelovanje (članak 28.), zaštitu u slučaju neopravdanog otkaza (članak 30.), poštene i pravične radne uvjete (članak 31.), priznavanje i poštovanje prava na povlastice u okviru socijalne zaštite i socijalne službe te, s ciljem borbe protiv socijalne isključenosti i siromaštva, prava na dostojan život svima koji nemaju dovoljno sredstava (članak 34.), pravo na pristup preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i pravo na liječenje (članak 35.) te priznavanje i poštovanje prava na pristup

službama od općeg gospodarskog interesa (članak 36.);

- H. budući da strategija Europa 2020., koju je Komisija predložila 3. ožujka 2010. te s kojom se Europsko vijeće složilo 17. lipnja 2010., uključuje, osim svojih pet glavnih ciljeva koje treba postignuti do 2020.: zapošljavanje 75 % muškaraca i žena u dobi od 20 – 64 godine; smanjenje ranog napuštanja škole na ispod 10 % te da barem 40 % osoba u dobi 30 – 34 godine ima završeno tercijarno ili tome istovjetno obrazovanje; te smanjenje siromaštva izvlačenjem barem 20 milijuna ljudi iz rizika siromaštva ili socijalne isključenosti;
  - I. budući da, u skladu s tromjesečnim pregledom iz listopada 2013. naslovljenim „Socijalna situacija i zapošljavanje u EU-u, veliki pad BDP-a u Grčkoj, Portugalu i Irskoj najviše se odrazio na pad zaposlenosti;
  - J. budući da je u svojoj rezoluciji od 21. studenog 2013. Parlament pozdravio komunikaciju Komisije od 2. listopada 2013. naslovljenu „Jačanje socijalne dimenzije ekonomske i monetarne unije” i njezin prijedlog za uspostavljanje bodovne liste ključnih pokazatelja zapošljavanja i socijalnih pokazatelja, zajedno s makroekonomski neuravnoteženim postupcima i Zajedničkim izvješćem o zapošljavanju, kao korak prema socijalnoj dimenziji EMU-a; naglašava da bi ti pokazatelji trebali biti dovoljni za osiguravanje sveobuhvatne i transparentne obuhvaćenosti stanja zaposlenosti i socijalne situacije u državama članicama; budući da je u rezoluciji naglašena potreba da se osigura da cilj takvog praćenja bude smanjenje socijalnih odstupanja među državama članicama te promicanje socijalne konvergencije prema imućnijim slojevima društva i društveni napredak;
  - K. budući da dostupni podaci pokazuju da je u četirima zemljama primijećeno nazadovanje u postizanju ciljeva strategije Europa 2020. (vidi Prilog 1.), uz iznimku ciljeva povezanih s ranim napuštanjem obrazovanja i školovanja te završetkom visokog obrazovanja;
  - L. budući da se dugoročni ekonomski izgledi tih zemalja popravljaju; budući da bi to trebalo pomoći u stvaranju novih radnih mjesta u tim ekonomijama i promijeniti trend pada zaposlenosti;
1. napominje da su institucije EU-a (ESB, Komisija i Euroskupina) također odgovorne za uvjete postavljene u programima ekonomske prilagodbe; također naglašava da postoji potreba za jamčenjem održivosti javnih financija i za osiguranjem pravilne socijalne zaštite za građane;
  2. izražava žaljenje zbog činjenice da je Parlament bio potpuno marginaliziran tijekom svih faza programa: pripremna faza, razvoj mandata i praćenje utjecaja rezultata postignutih programima i odgovarajućim mjerama; primjećuje da, iako to udruživanje s Europskim parlamentom nije bilo obvezno zbog nedostatka pravne osnove, odsustvo europskih institucija kao i nedostatak europskih financijskih mehanizama znači da su programi morali biti improvizirani, što je dovelo do financijskih i institucionalnih sporazuma izvan metode zajednice; isto tako, primjećuje da je ESB donio odluke izvan svog mandata; podsjeća na Komisijinu ulogu čuvara Ugovora i na to da se ta uloga mora uvijek poštovati; smatra da bi samo istinski demokratski odgovorne institucije trebale usmjeravati politički postupak izrade i provedbe programa prilagodbe za države u ozbiljnim financijskim poteškoćama;

3. izražava žaljenje zbog činjenice da su ti programi bili osmišljeni bez zadovoljavajućih sredstava za ocjenu posljedica uporabom studijama o utjecaju ili putem koordinacije s Odborom za zapošljavanje, Odborom za socijalnu zaštitu, Vijećem za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravlje i potrošačka pitanja (EPSCO) ili povjerenikom za zapošljavanje i socijalna pitanja; također izražava žaljenje zbog toga što se nije savjetovalo s Međunarodnom organizacijom rada te zbog činjenice da se, unatoč važnim socijalnim implikacijama, nije pitalo za savjet savjetodavna tijela uspostavljena Ugovorom, posebno Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) te Odbor regija (OR);
4. žali zbog toga što su uvjeti nametnuti za dobivanje financijske pomoći zaprijetili socijalnim ciljevima EU-a zbog nekoliko razloga:
  - EU je bio loše pripremljen i opremljen za suočavanje s problemima koji su se pojavili, a naročito s dužničkom krizom golemih razmjera koja je zahtijevala hitan odgovor kako bi se izbjegao bankrot;
  - budući da programi traju određeno vrijeme, više mjera predviđenih tim programima nije trebalo biti dugoročno;
  - prvenstveno zato što pogoršanje ekonomskog i socijalnog stanja nije primijećeno na vrijeme, mjere su osobito teške jer je odobreno malo vremena za njihovu provedbu i jer nije provedena prava procjena učinka njihovog distribucijskog utjecaja na različite društvene skupine;
  - unatoč žalbama Komisije, preostala sredstva EU-a iz financijskog okvira za razdoblje 2007. - 2013. nisu odmah iskorištena;
  - mjere su mogle biti popraćene većim naporima za zaštitu osjetljivih skupina, poput mjera za sprečavanje visoke razine siromaštva, oskudice i nejednake zdravstvene skrbi proizašlih iz činjenice da skupine sa slabijim prihodima osobito ovise o sustavima javnog zdravlja;

Zapošljavanje

5. primjećuje da su osobito teška gospodarska i financijska kriza te politike prilagodbe u četirima zemljama dovele do povećanja nezaposlenosti, stope gubitka radnih mjesta i broja dugoročno nezaposlenih te u nekim slučajevima do pogoršanih radnih uvjeta; naglašava da stope zaposlenosti imaju iznimnu ulogu u održivosti socijalne zaštite i mirovinskih sustava, kao i u postizanju socijalnih ciljeva i ciljeva zapošljavanja strategije Europa 2020.;
6. primjećuje da očekivanja povrata rasta i stvaranja radnih mjesta pomoću unutarnje devalvacije s ciljem povrata konkurentnosti nisu ispunjena; naglašava činjenicu da ta neispunjena očekivanja odražavaju tendenciju podcjenjivanja strukturalnog karaktera krize kao i važnost održavanja domaće potražnje, ulaganja i kreditne potpore stvarnoj ekonomiji; ističe prociklični karakter mjera štednje i činjenicu da one nisu popraćene strukturalnim promjenama i pojedinačnim reformama, pri čemu se posebna važnost pridaje osjetljivim društvenim skupinama s ciljem postizanja rasta popraćenog socijalnom kohezijom i zapošljavanjem;
7. primjećuje da visoke stope nezaposlenosti i podzaposlenosti, u kombinaciji s rezovima

plaća u javnom i privatnom sektoru te, u nekim slučajevima, nedostatak učinkovitog djelovanja u cilju borbe protiv utaje poreza smanjenjem stope doprinosa, potkopavaju održivost i prikladnost javnih sustava socijalne zaštite kao posljedica manjka u financiranju socijalne sigurnosti;

8. primjećuje da su pogoršani uvjeti i gubitak malih i srednjih poduzeća jedan od glavnih uzroka gubitka radnih mjesta i najveća prijetnja budućem oporavku; primjećuje da politike prilagodbe nisu uzele u obzir strateške sektore koje je trebalo zaštititi kako bi se očuvao budući rast i socijalna kohezija; primjećuje da je to dovelo do značajnih gubitaka radnih mjesta u strateškim sektorima kao što su industrija i IRI; naglašava da četiri zemlje moraju uložiti napore za stvaranje povoljnih uvjeta koji su poduzećima, osobito malim i srednjim, potrebni za razvijanje dugoročne održivosti njihovog poslovanja; naglašava da su izgubljena mnoga radna javnim sektorima kao što su zdravstvo, obrazovanje i javne socijalne službe;
9. žali zbog činjenice da su mladi oni koji najviše osjećaju visoke stope nezaposlenosti, a situacije u zemljama poput Grčke (gdje je stopa nezaposlenosti viša od 50%), Portugala i Irske (gdje premašuje 30% u 2012.) ili na Cipru (gdje ona iznosi 26,4%), prilično su ozbiljne; primjećuje da su te brojke nepromijenjene i pet godina nakon krize; žali zbog činjenice da čak i kada mladi pronađu posao, mnogi od njih - u prosjeku 43 %, u usporedbi s 13 % odraslih radnika - često rade u neizvjesnim uvjetima ili s ugovorima na pola radnog vremena, što otežava njihovo osamostaljenje od obitelji te rezultira gubitkom inovativnih i stručnih resursa, što utječe na proizvodnju i rast;
10. Napominje da su najosjetljivije skupine na tržištu rada - dugoročno nezaposlene osobe, žene, radnici migranti te invalidi - najviše pogođeni te da je među njima stopa nezaposlenosti veća od državnog prosjeka; primjećuje veliki porast stope dugoročno nezaposlenih žena i starijih radnika te dodatne probleme s kojima će se ti radnici suočiti u nastojanju da se ponovno vrate na tržište rada kada se ekonomija eventualno oporavi; naglašava da je za te radnike potrebno poduzeti ciljane mjere;
11. upozorava na to da bi, ne poboljša li se stanje, ta golema odstupanja, posebno u slučaju mlađe generacije, mogla na dugoročnom planu uzrokovati strukturnu štetu tržištu rada četiriju država, ograničiti njihovu sposobnost oporavka, izazvati neželjene migracije kojima će se dodatno pogoršati posljedice trenutnog odljeva mozgova te povećati stalna odstupanja između država članica koje osiguravaju radna mjesta i država članica koje osiguravaju radnu snagu po povoljnoj cijeni; žali zbog toga što su među mladim osobama nepovoljni društveni i gospodarski uvjeti među glavnim razlozima za migraciju odnosno za ostvarivanje njihova prava na slobodu kretanja;
12. zabrinut je zbog činjenice da u nekim slučajevima i sektorima uz izgubljena radna mjesta postoji i pad u kvaliteti radnih mjesta, povećanje nesigurnih oblika zapošljavanja te pogoršanje temeljnih standarda rada; ističe da države članice trebaju uložiti napore kako bi se riješili problemi povećanja broja nedobrovoljnih zaposlenja na skraćeno radno vrijeme i ugovora na određeno, neplaćenog stažiranja i naukovanja te prividnih samozapošljavanja kao i aktivnosti sive ekonomije; primjećuje nadalje da su programi prilagodbe ostavili traga na minimalnim plaćama iako utvrđivanje plaća nije u nadležnosti

programa prilagodbe EU-a; u Irskoj su se plaće morale sniziti gotovo 12 % (ta se odluka, međutim, kasnije izmijenila), te se u Grčkoj primijenio radikalna rez od 22 %;

13. podsjeća da se u strategiji Europa 2020. nedvojbeno tvrdi da treba pratiti stopu zaposlenosti koja ukazuje dostupnost ljudskih i finansijskih resursa za osiguranje održivosti našega gospodarskog i socijalnog modela; traži da se usporavanje stope nezaposlenosti ne poistovjećuje s oporavkom izgubljenih radnih mjesta jer se ne vodi računa o povećanju emigracije; primjećuje da je pad broja zaposlenih u industriji bio problem i prije pokretanja programa prilagodbe; ističe da postoji potreba za brojnim i boljim radnim mjestima; podsjeća da je u posljednje četiri godine u četirima državama gubitak radnih mjesta dosegnuo brojku od 2 milijuna, što čini 15 % radnih mjesta iz 2009.; pozdravlja činjenicu da najnoviji podaci pokazuju malo povećanje broja zaposlenih u Irskoj, Cipru i Portugalu;

Siromaštvo i društvena isključenost

14. zabrinut je zbog toga što se u programima prilagodbe postavljaju uvjeti za finansijsku pomoć koji uključuju preporuke za ciljane rezove u stvarnoj socijalnoj potrošnji u osnovnim područjima poput mirovina, osnovnih usluga, zdravstvene skrbi, te u nekim slučajevima farmaceutskih proizvoda za najosjetljivije skupine kao i u zaštiti okoliša, a pritom ne sadrže preporuke kojima bi se nacionalnim vladama omogućilo da fleksibilnije same odluče na koji će način ostvariti uštede; boji se da će te mjere ostaviti najviše traga na borbu protiv siromaštva, posebno siromaštva djece; ponavlja da borba protiv siromaštva, posebno djece, treba i dalje biti jedan od glavnih ciljeva država članica te da se politikama fiskalne i proračunske konsolidacije ne smije dovoditi u pitanje tu borbu;
15. zabrinut je zbog činjenice da je tijekom pripreme i provedbe programa gospodarske prilagodbe nedovoljna pozornost posvećena učinku ekonomske politike na zapošljavanje ili njezine socijalne posljedice i da se u slučaju Grčke ispostavilo da se radna hipoteza temeljila na pogrešnoj pretpostavci o ekonomskom multiplikativnom učinku, zbog čega se nije na vrijeme djelovalo kako bi se najugroženije osobe zaštitilo od siromaštva, siromaštva unatoč radu i socijalne isključenosti; poziva Komisiju da o socijalnim pokazateljima vodi računa također u svrhu ponovnog pregovaranja o programima gospodarske prilagodbe i zamjenjivanja mjera koje su preporučene za svaku državu članicu, kako bi se osigurali potrebni uvjeti za gospodarski rast i punu usklađenost s temeljnim socijalnim standardima i vrijednostima EU-a;
16. primjećuje da unatoč činjenici da je Komisija u svom tromjesečnom pregledu iz listopada 2013., („Stanje zapošljavanja i socijalna situacija u EU-u”), naglasila važnost rashoda u području socijalne zaštite koji se smatraju zaštitom od socijalnih rizika, nakon 2010., Grčka, Irska i Portugal imali su najveća smanjenja u socijalnim izdvajanjima u EU-u;
17. naglašava da se u nekim slučajevima pojavljuju novi oblici siromaštva koji pogađaju srednju i radničku klasu s obzirom na to da poteškoće u otplaćivanje hipoteka i visoke cijene energenata stvaraju energetsko siromaštvo te povećavaju broj iseljenja i ovrha; zabrinut je zbog dokaza koji upućuju na to da su razine beskućništva i stambene isključenosti u porastu; podsjeća da je to kršenje temeljnih ljudskih prava; preporučuje da države članice i njihove lokalne vlasti uvedu neutralne stambene politike kojima bi se poticalo socijalno i priuštivo stanovanje, riješilo pitanje praznih stanova te provele

djelotvorne mjere prevencije radi smanjenja broja iseljenja;

18. zabrinut je zbog činjenice da se zbog socijalne i gospodarske situacije (na mikrorazini i makrorazini) u tim državama povećavaju regionalne i teritorijalne razlike, čime se potkopava utvrđeni cilj EU-a jačanja svoje unutarnje regionalne kohezije;
19. primjećuje da su međunarodne i društvene organizacije upozorile da će novi raspon plaća i sustav kategorizacije i otpuštanja u javnom sektoru imati učinak na rodni jaz; primjećuje da je MOR izrazio zabrinutost zbog nerazmjernog učinka novih fleksibilnih oblika zaposlenja na plaće žena; primjećuje nadalje da je MOR tražio od vlada da prate učinak mjera štednje na plaće muškaraca i žene u privatnom sektoru; sa zabrinutošću primjećuje da se jaz između plaća muškaraca i žena prestao smanjivati u državama obuhvaćenim programom prilagodbe, u kojima je taj raskorak veći od prosjeka EU-a; smatra da se takvim nejednakostima među plaćama i padu stope zaposlenosti žena u državama članicama koje prolaze prilagodbu treba posvetiti veća pozornost;
20. primjećuje da brojke Eurostata i Komisije te različite studije pokazuju da je u nekim slučajevima između 2008. i 2012. nejednakost u prihodima porasla, a da rezovi u socijalnim povlasticama i povlasticama za nezaposlenost koji proizlaze iz mjera štednje, kao i smanjenje plaća zbog strukturnih reformi, povećavaju stope siromaštva; ističe, nadalje, da izvješće Komisije pokazuje relativno visoku stopu siromaštva zaposlenih zbog rezova ili zamrzavanja niskih minimalnih plaća;
21. izražava žaljenje zbog činjenice da je u većini slučajeva stopa osoba kojima prijeti siromaštvo ili socijalna isključenost porasla; primjećuje, nadalje, da te statistike prikrivaju mnogo suroviju stvarnost, a to je da kada BDP po stanovniku pada, snižava se i prag siromaštva, odnosno osobe koje su donedavno bile smatrane siromašnima više se ne smatraju takvima; ističe da u državama koje prolaze programe prilagodbe i krizu proračuna, pad BDP-a, naglo smanjenje javnih i privatnih ulaganja te ulaganja u istraživanje i razvoj, doprinose padu potencijalnog BDP-a te uzrokuju dugoročno siromaštvo;
22. pozdravlja činjenicu da je u navedenim studijama Komisija prepoznala da će se samo snažnim preokretom u sadašnjim trendovima omogućiti cijelom EU-u ostvarivanje ciljeva iz strategije Europa 2020.;
23. žali zbog činjenice da, barem kad je riječ o Grčkoj, Irskoj i Portugalu, programi prilagodbe sadrže niz propisa o reformi zdravstvenog sustava i rezovima u troškovima koji imaju primjetan učinak na kvalitetu i pristup svih osoba socijalnim uslugama, posebno kad je riječ o zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, unatoč činjenici da se u članku 168. stavku 7. UFEU-a utvrđuje da EU poštuje nadležnosti država članica; zabrinut je zbog činjenice da se time dovelo do toga da je mnogim osobama u nekim slučajevima uskraćeno zdravstveno osiguranje ili pristup socijalnoj zaštiti čime se povećava rizik od krajnjeg siromaštva i društvene isključenosti, a to se odražava u povećanom broju beskućnika i osoba bez osnovnih životnih sredstava;
24. žali zbog izostanka ciljanog pristupa u utvrđivanju neučinkovitosti u sklopu zdravstvenih sustava i donošenja odluka o sveobuhvatnim rezovima u proračunskim izdvajanjima za zdravstvo; upozorava da bi se provedbom sufinanciranja moglo dogoditi da pacijenti

odgode liječenje te tako financijski opterete kućanstva; upozorava da bi smanjenje plaća djelatnika u zdravstvu moglo ostaviti negativne posljedice na sigurnost pacijenata te bi moglo potaknuti njihovu migraciju;

25. ponavlja da se u članku 12. Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESR) predviđa pravo svih na uživanje najvišeg mogućeg standarda tjelesnog i duševnog zdravlja; primjećuje da su sve četiri države potpisnice tog Pakta, te su stoga priznale pravo na zdravlje za sve;
26. podsjeća da je Vijeće Europe već osudilo rezove u grčkom javnom mirovinskom sustavu smatrajući ih povredom članka 12. Europske socijalne povelje iz 1961. te članka 4. njoj priloženog Protokola, navodeći da se sporni propisi domaćeg prava ne mogu izuzeti iz područja primjene Povelje zbog toga što se njima žele ispuniti zahtjevi utvrđeni u drugim pravnim obvezama;¹ primjećuje da je trebalo uzeti u obzir tu doktrinu održavanja mirovinskog sustava na zadovoljavajućoj razini kako bi se umirovljenicima omogućio dostojan život, koja je primjenjiva u sve četiri države;
27. žali zbog rezova u sredstvima za samostalan život osoba s invaliditetom;
28. ističe da je Odbor stručnjaka Međunarodne organizacije rada (MOR) ocijenio primjenu Konvencije br. 102 u slučaju grčkih reformi te snažno kritizirao radikalne reforme mirovinskog sustava i taj je kritički osvrt bio uključen u 29. godišnje izvješće za 2011.; podsjeća da je Konvencija br. 102 općenito primjenjiva u sve četiri države te se o njoj trebalo voditi računa;
29. ističe da rastuće socijalno siromaštvo u četirima državama također doprinosi većoj solidarnost među najosjetljivijim skupinama zahvaljujući naporima pojedinaca, obiteljskim vezama i humanitarnim organizacijama; ističe da ta vrsta intervencije, iako ublažava situaciju najugroženijih i odražava vrijednosti europskog građanstva, ne bi trebala postati strukturno rješenje problema;
30. primjećuje sa zabrinutošću stalan rast Ginijeva koeficijenta u odnosu na opći trend pada tog koeficijenta u europodručju, što znači da su se znatno povećale nejednakosti u primanjima u državama koje su obuhvaćene programima prilagodbe;

Rano napuštanje škole

31. pozdravlja činjenicu da se stopa osoba koje rano napuštaju školu smanjuje u četirima državama; primjećuje da bi tomu djelomičan razlog mogle biti teškoće s kojima se suočavaju mlade osobe pri traženju posla; podsjeća na postojanje hitne potrebe za ponovnim uspostavljanjem kvalitetnih sustava strukovnog osposobljavanja jer je to jedan od najboljih načina da se poboljša zapošljivost mladih;
32. pozdravlja činjenicu da stopa završetka visokog obrazovanja raste u sve četiri države; objašnjava da je tome djelomičan razlog potreba mladih osoba da poboljšaju svoje buduće izgleda na tržištu rada;

---

¹ Europski odbor za socijalna prava, meritorna odluka, 7. prosinca 2012., žalba br. 78/2012, str. 10.

33. žali jer, u prvom redu zbog rezova u javnom financiranju, kvaliteta obrazovnih sustava ne prati taj pozitivan trend čime se pogoršavaju problemi s kojima se suočavaju mlade osobe koje nisu niti zaposlene, niti se obrazuju, niti usavršavaju (skupina NEET) te djeca s posebnim potrebama; primjećuje da bi te mjere mogle ostaviti konkretne posljedice na kvalitetu obrazovanja te na dostupne materijalne i ljudske resurse, veličine razreda, školske programe i koncentraciju škola;

Socijalni dijalog

34. ističe da se trebalo uključiti socijalne partnere na državnoj razini ili se s njima trebalo savjetovati prilikom početne izrade programa prilagodbe; žali zbog činjenice što programi koji su izrađeni za četiri države u određenim slučajevima daju mogućnost poduzećima da ne primjenjuju sporazume o kolektivnom pregovaranju te da preispitaju sektorske sporazume o plaći, a time se izravno utječe na strukturu i vrijednosti kolektivnih pregovaranja i sporazuma koji su predviđeni u ustavima tih država; primjećuje da je Stručni odbor MOR-a zatražio ponovno uspostavljanje socijalnog dijaloga; osuđuje potkopavanje načela kolektivnog zastupanja čime se dovodi u pitanje automatsko produljenje sporazuma o kolektivnom pregovaranju, a to je u nekim državama važno, posljedica toga je velik pad broja kolektivnih sporazuma na snazi; osuđuje smanjenje minimalnih plaća i zamrzavanje nominalnih plaća; naglašava da je ta situacija posljedica ograničenih strukturnih reformi kojima se obuhvaća samo deregulaciju radnih odnosa i rezovi u plaćama, što je u suprotnosti s općim ciljevima EU-a i politikama strategije Europa 2020.;

35. ističe da ne postoji jedinstveno rješenje koje se može primijeniti na sve države članice;

Preporuke

36. poziva Komisiju da izradi detaljnu studiju socijalnih i gospodarskih posljedica gospodarske i financijske krize te programa prilagodbe koji su pokrenuti kao odgovor na gospodarsku krizu u četirima država kako bi se pružio jasan uvid i u kratkoročne i u dugoročne posljedice na sustave zapošljavanja i socijalne zaštite te na europsku pravnu stečevinu, posebno kad je riječ o borbi protiv siromaštva, održavanju konstruktivnog socijalnog dijaloga te ravnoteži između fleksibilnosti i sigurnosti u radnim odnosima; poziva Komisiju na savjetovanje sa svojim savjetodavnim tijelima prilikom sastavljanja te studije, kao i s Odborom za zapošljavanje te Odborom za socijalnu zaštitu; predlaže da se od EGSO-a zatraži sastavljanje posebnog izvješća;

37. poziva Komisiju da od ILO-a i Vijeća Europe zatraži sastavljanje izvješća o mogućim korektivnim mjerama i poticajima za poboljšanje socijalne situacije, postupka osiguravanja sredstava i održivosti javnih financija u tim državama kako bi se osigurala potpuna usklađenost s Europskom socijalnom poveljom i njoj priloženim Protokolom 94 s obzirom na to da su obveze koje iz njih proizlaze zahvaćene gospodarskom i financijskom krizom i mjerama prilagodbe proračuna te strukturnim reformama koje je zatražila Trojka;

38. poziva EU da vodeći računa o odricanjima tih država, nakon izrade procjene te po potrebi dovoljnim financijskim sredstvima, pruži potporu oporavku standarda socijalne zaštite, borbi protiv siromaštva, sustavima obrazovanja, posebno onima koji se usredotočuju na djecu s posebnim potrebama i osobe s invaliditetom te obnovi socijalnog dijaloga planom

društvenog oporavka; poziva Komisiju, ESB i Euroskupinu da što prije preispitaju i po potrebi izmijene uvedene izvanredne mjere;

39. poziva na usklađenost s navedenim pravnim obvezama utvrđenima u ugovorima i Povelji o temeljnim pravima, s obzirom na to da je njihovo nepoštovanje povreda primarnog zakonodavstva EU-a; poziva Agenciju Europske unije za temeljna prava da pažljivo procjeni učinak mjera na ljudska prava i da u slučaju kršenja Povelje izda preporuke;
40. poziva Trojku i države članice o kojima je riječ da što prije privedu kraju programe gospodarske prilagodbe te da uspostave mehanizme za upravljanje krizama kojima bi se omogućilo institucijama EU-a, te Parlamentu, da ostvare društvene ciljeve i politike – također one koje se odnose na individualna i kolektivna prava pojedinaca izloženih najvećem riziku od društvene isključenosti – utvrđene u ugovorima, sporazumima s europskim socijalnim partnerima i drugim međunarodnim obvezama (konvencijama MOR-a, Europskoj socijalnoj povelji i Europskoj konvenciji o ljudskim pravima); poziva na veću razinu transparentnosti i političkog sudjelovanja u izradi i provedbi programa prilagodbe;
41. poziva Komisiju i Vijeće da posvete istu razinu pozornosti društvenim neravnotežama te njihovu ispravljanju koju posvećuju makroekonomskim neravnotežama, te da osiguraju da se u sklopu mjera prilagodbe vodi računa o socijalnoj pravdi i postizanju ravnoteže između gospodarskog rasta i zapošljavanja, provedbe strukturnih reformi i konsolidacije proračuna; poziva nadalje obje institucije da stave u prvi red stvaranje radnih mjesta i pružanje potpore poduzetništvu te da u tom pogledu EPSCO-u i njegovim prioritetima daju jednaku pozornost kao i ECOFIN-u i Euroskupini, te da po potrebi organiziraju sastanak ministara rada i socijalnih pitanja Euroskupine prije održavanja sastanaka na vrhu europodručja;
42. preporučuje da Komisija i države članice javno zdravlje i obrazovanje ne smatraju izdvajanjima podložnim rezovima već javnim ulaganjima u budućnost države koje se treba poštovati i povećati radi bržeg gospodarskog i društvenog oporavka;
43. preporučuje da bi države obuhvaćene programima prilagodbe trebale, nakon što prođe najteži dio financijske krize, zajedno s institucijama EU-a uvesti planove za oporavak tržišta rada kako bi se pokrenula gospodarstva i uspostavilo socijalno stanje na snazi prije uvođenja programa prilagodbe jer je to potrebno ako se želi ostvariti konsolidacija makroekonomskih prilagodbi te ispraviti neravnoteže u njihovim javnim sektorima kao što su javni dug i deficit; ističe da se moraju uvesti planovi za oporavak radnih mjesta u kojima se vodi računa o:
  - potrebi za brzim saniranjem sustava kreditiranja, posebno za MSP-ove,
  - potrebi za stvaranjem povoljnih uvjeta za poduzeća kako bi im se omogućilo da razviju aktivnosti na dugoročnom planu i na održiv način te o promicanju MSP-ova jer oni imaju središnju ulogu u stvaranju radnih mjesta,
  - optimalnom korištenju mogućnostima koje se nude u okviru europskih strukturnih fondova, posebno ESF-a,
  - stvarnoj politici zapošljavanja s aktivnim politikama za tržište rada,

- kvalitetnim uslugama europskih zavoda za zapošljavanje, politici rasta plaća,
  - europskom jamstvu za zapošljavanje mladih,
  - potrebi da se osigura pravedan distribucijski utjecaj programa prilagodbe i
  - programu za kućanstva u kojima nema zaposlenih te zadnje, o odgovornijem fiskalnom upravljanju;
44. poziva Komisiju da predstavi izvješće o napretku u ostvarivanju ciljeva iz strategije Europa 2020., vodeći posebno računa o izostanku napretka u državama obuhvaćenim programom prilagodbe te da u izvješće uključi vjerodostojne prijedloge za države članice obuhvaćene programom kako bi one ostvarile sve ciljeve iz strategije Europa 2020.;
45. preporuča da buduće reforme tržišta rada država članica vode računa o kriteriju fleksigurnosti radi poticanja konkurentnosti poduzeća koja se navodi u strategiji Europa 2020., vodeći računa o drugim elementima kao što je cijena energenata, nepošteno tržišno natjecanje, socijalni damping, pošten i učinkovit financijski sustav, fiskalne politike kojima se potiče gospodarski rast i zapošljavanje te općenito sve ono čime se doprinosi razvoju stvarnog gospodarstva i poduzetništva; poziva Komisiju da prije nametanja velikih reformi provede postupak društvene procjene utjecaja u državama obuhvaćenim programima prilagodbe te da razmotri učinke prelijevanja tih mjera kao što su učinci na siromaštvo, društvenu isključenost, stope kriminala i ksenofobiju;
46. poziva na donošenje hitnih mjera kojima bi se spriječilo povećanje broja beskućnika u državama obuhvaćenim programom te poziva Komisiju da pruži potporu tim mjerama analizom politika i promicanjem dobrih praksa;
47. primjećuje da Komisija prije 1. siječnja 2014., u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 472/2013 Parlamentu podnosi izvješće o primjeni ove Uredbe; poziva Komisiju da bez odgađanja izradi to izvješće te da u izvješće uključi učinke ove Uredbe na uvedene programe gospodarske prilagodbe;
48. poziva Komisiju i države članice da se savjetuju s civilnim društvom, organizacijama koje zastupaju pacijente i tijelima struke o budućim mjerama u vezi s pitanjem zdravstva u sklopu programa prilagodbe te da se obrate Odboru za socijalnu zaštitu kako bi se osiguralo da se reformama ostvari veća učinkovitost sustava te bolje korištenje resursima bez ugrožavanja najosjetljivijih skupina i najvažnijih oblika socijalne zaštite, uključujući nabavu i uporabu lijekova, osnovne potrebe zdravstvenog osoblja i brigu o njima;
49. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

EXPLANATORY STATEMENT

I. Introducción

El 21 de noviembre de 2013 la Comisión de Economía y Asuntos Monetarios (ECON) fue autorizada a elaborar un Informe de Investigación sobre el papel y las operaciones de la Troika (Banco Central Europeo, Comisión Europea y FMI) en los 4 países que han sido sometidos a Programas de Ajuste Económico: Grecia, Irlanda, Portugal y Chipre. La Comisión de Empleo y Asuntos Sociales (EMPL) reaccionó inmediatamente con la petición de una Opinión para ECON con competencia exclusiva (artículo 50 del Reglamento del Parlamento Europeo) sobre las consecuencias sociales y del empleo de estos programas.

Ante las dificultades para llegar a un acuerdo sobre esta cuestión con la Comisión principal, EMPL solicitó a la Conferencia de Presidentes la elaboración de su propio informe de investigación. El 24 de enero de 2014 esta última autorizó a EMPL a *“realizar un Informe de Iniciativa bajo el artículo 48 con el mismo objeto, que debe ser tratado en paralelo con el informe de ECON.”* Para ello, nuestro informe debe ceñir la investigación a los países que han sufrido una intervención total (Grecia, Irlanda, Portugal y Chipre), analizar exclusivamente las cuestiones sociales y del empleo, dejando las cuestiones macroeconómicas e institucionales a ECON, y, seguir el calendario de ECON para ir al pleno de forma conjunta.

Dos han sido los primeros propósitos del ponente: ceñirse estrictamente a la realidad económica y social en estos países, antes y después de los programas de ajuste, y transversalizar los problemas y soluciones para no entrar en debates nacionales.

Los datos que se manejan en el Informe provienen básicamente de las siguientes fuentes:

- 2 Informes realizados por la Biblioteca del Parlamento Europeo sobre:
  - “La dimensión social de las medidas de austeridad: los casos de 4 países de la UE tras la recepción de asistencia financiera”
  - “Austeridad, mercado laboral y Tratados internacionales: los casos de 4 países de la UE tras la recepción de asistencia financiera”
- 4 estudios nacionales:
  - “Una evaluación de los aspectos sociales y del empleo y los desafíos en Grecia” de Dimistris Karantinos del Centro Nacional de Investigación Social (EKKE)
  - “Una evaluación de los aspectos sociales y del empleo y los desafíos en Irlanda” de Maarten Gerard y Jean François Romanville de IDEA Consult
  - “Una evaluación de los aspectos sociales y del empleo y los desafíos en Portugal” de Ana Claudia Valente y Paulo Marques de la Universidad de Lisboa.
  - “Una evaluación de los aspectos sociales y del empleo y los desafíos en Chipre” del Profesor Panos Pashardes

- 1 Audiencia Pública en la Comisión de Empleo y Asuntos sociales del 9 de enero de 2014 sobre los aspectos sociales y del empleo del papel y las operaciones de la Troika en los países bajo programa de la zona Euro” que contó con la presencia de:
  - José Silva Peneda, Presidente del Consejo Económico y Social de Portugal
  - Raymond Torres, Director del Instituto de Estudios Laborales de la OIT
  - Petros Stangos, Vice-Presidente del Comité Europeo de Derechos Sociales del Consejo de Europa
  - Thorsten Schulten, Jefe de unidad de políticas laborales y salariales del Instituto Alemán de Investigación Económica y Social.

- 1 Audiencia Pública conjunta con ECON del 27 de enero de 2014 con los agentes sociales sobre el papel y las operaciones de la Troika en los países bajo programa de la zona Euro” que contó con la presencia de:
  - James Watson, Director de Economía en Business Europe
  - Veronica Nilsson, Secretaria Confederal de la Confederación Europea de Sindicatos.

- Informaciones suministradas por correo postal, email y por un grupo de discusión abierto en LinkedIn en el que sindicatos, ONGs y la ciudadanía en general han participado en un debate abierto.

II. Objetivos

El informe contiene 3 partes bien definidas: un análisis o diagnóstico de la situación, la consideración de las obligaciones jurídicas conculcadas y un apartado de recomendaciones para el futuro.

El análisis toma como referencia el avance o retroceso en el alcance de los objetivos de la Estrategia EU2020 propuesta por la Comisión Europea el 3 de marzo de 2010 y adoptada formalmente por el Consejo el 17 de junio de 2010. Estos objetivos, en materia social y del empleo son 3:

- Que el 75% de las personas de 20-64 años tengan un empleo
- Reducir en 20 millones el número de personas en riesgo de pobreza y exclusión social
- En materia de educación reducir a menos del 10% la tasa de abandono escolar y que al menos el 40% de las personas entre 30 y 34 años hayan completado la educación terciaria.

El segundo capítulo de análisis se refiere a la forma en que los programas han afectado a los compromisos y obligaciones asumidas por la UE y los Estados miembros frente a organismos internacionales y muy significativamente respecto a la Carta Social Europea de 1961 del Consejo de Europa y a los Convenios Internacionales de la Organización Internacional del Trabajo (OIT).

Por último, hay un tercer capítulo donde se sacan lecciones para el futuro, tratando de aprender de los errores cometidos, y solicitando el establecimiento de mecanismos que

permitan a la UE hacer frente de una manera más rápida, eficiente y europea a este tipo de problemas.

III. Diagnóstico

La crisis económica y financiera afectó profundamente a los equilibrios fiscales y a la situación de la deuda pública y privada en algunos Estados miembros de la UE y originó la petición de asistencia financiera por parte de Grecia (en Mayo de 2010 y Marzo de 2012), Irlanda (de diciembre de 2010 a diciembre de 2013), Portugal (Mayo 2011) y Chipre (Junio de 2013).

Los programas de ajuste económico van acompañados de condicionalidades que han tenido un impacto directo e indirecto en los niveles de empleo y en cuestiones sociales. La receta aplicada ha consistido en planes drásticos de reducción de los gastos sociales y la devaluación interna mediante recortes y congelaciones salariales, descentralización de la negociación colectiva y flexibilización de los Mercados Laborales

Las **expectativas** anunciadas eran que la reducción del déficit fomentaría la inversión empresarial, mejoraría la competitividad y la productividad y terminaría con la dualidad del mercado laboral. Se creía que el empleo sufriría en el corto plazo, pero se compensaría en el medio y largo plazo.

Sin embargo, los datos disponibles muestran que a nivel macroeconómico el déficit está más contenido pero la deuda se ha incrementado a nivel exponencial y los ajustes fiscales esperados no se han alcanzado por la intensa caída de los ingresos fiscales debido a la contracción de la economía, la actividad y la demanda.

A nivel laboral hay menos y peores empleos: precariedad, trabajos a tiempo parcial, bajada salarial. En los últimos meses se está experimentando una leve mejoría en el descenso del desempleo que puede explicarse por las migraciones involuntarias, por las jubilaciones forzadas y por la cantidad de gente que ha dejado de buscar empleo activamente. En todo caso es una parte ínfima cuando se compara con el empleo destruido.

A nivel social aumentó la pobreza y el riesgo de exclusión social. También la pobreza en el trabajo, la conflictividad jurídica y política entre las medidas y las obligaciones internacionales de los Estados Miembros con la OIT y el Consejo de Europa el pacto social y el modelo del Estado de Bienestar están en grave riesgo.

Un análisis más detallado de los datos (vide Anexo I) muestran los siguientes hechos:

a) Empleo

Los programas de ajuste y la crisis económica han llevado al incremento de los niveles de desempleo y de destrucción de empleo. Esta situación, junto con los recortes en el sector público y privado, y la falta de acción efectiva contra la evasión fiscal está perjudicando la sostenibilidad y la suficiencia de los sistemas públicos de protección social como resultado de la brusca caída de la financiación de la Seguridad Social.

También se observa en los 4 países que los grupos más vulnerables en el mercado de trabajo

son los que más están sufriendo: jóvenes, los parados de larga duración, las mujeres, los inmigrantes y las personas con discapacidad. Estas divergencias sociales resultarán en el largo plazo y especialmente en el caso de los jóvenes, en un daño estructural en los mercados laborales nacionales provocando migraciones involuntarias, deterioro de los derechos socio laborales, el incremento de la llamada “fuga de cerebros” y la creación de una dualidad en los mercados laborales europeos con países que producen empleo y países que producen mano de obra a bajo coste.

Por último, hay una preocupación añadida por la pérdida de calidad del empleo debida al aumento de la precarización y al deterioro de los estándares sociales básicos que han llevado al aumento de los contratos a tiempo parcial y temporales involuntarios, el aumento de los falsos autónomos y de las actividades de la economía sumergida.

Además el informe destaca que el deterioro de las condiciones para las PYMES y su destrucción son una de las causas principales de la pérdida de empleo y una de las mayores amenazas para la recuperación económica. También se destaca el incremento en la brecha salarial existente entre hombres y mujeres.

b) Pobreza y exclusión social

Entre las condiciones para pedir la asistencia financiera, los programas contenían recomendaciones de recortes específicos en el gasto social real en áreas fundamentales como pensiones, servicios sociales básicos, asistencia sanitaria y, en algunos casos, productos farmacéuticos y para la protección básica de los más vulnerables, en especial la pobreza infantil, en lugar de permitir más flexibilidad a los gobiernos nacionales, para elegir en que partida del gasto público deberían ahorrar.

Este conjunto de restricciones ha hecho surgir nuevas formas de pobreza que afectan directamente a las clases bajas y medias como la pobreza dentro del trabajo y la pobreza energética. El drástico descenso de la inversión pública y privada y la falta de apuesta por el I+D está generando, además, problemas estructurales que incrementarán la pobreza a largo plazo.

Adicionalmente el informe se preocupa por:

- Los recortes en el acceso a la salud y a los medicamentos, que incumplen el artículo 168(7) del TFUE con el aumento de los copagos, el aumento de los precios de los medicamentos, la reducción salarial y de personal en los centros de salud.
- Las crecientes dificultades en el acceso a la vivienda o en hacer frente al pago de las obligaciones hipotecarias y el aumento del número de personas sin hogar.
- Los recortes en los sistemas de pensiones, incluso en las pensiones mínimas, que han sido criticados, en algunos casos, por la OIT y por el Consejo de Europa.

c) Educación y fracaso escolar

En este punto, el informe se alegra del descenso de la tasa de abandono escolar y del incremento de la tasa de asistencia a la educación terciaria, aunque ambas cuestiones pueden ser explicadas por la dificultad de los jóvenes en encontrar un trabajo.

También se observa que esta mejora en las cifras no haya sido acompañada de una mejora en la calidad de los servicios educativos, sino que, por el contrario, estos se han visto también afectados por los recortes.

d) Diálogo Social

El diálogo social es posiblemente la primera víctima de los Programas. Por ello, el informe subraya que los agentes sociales a nivel nacional no han sido consultados e incorporados en el proceso de diseño de los programas y, también, que se ha socavado su autonomía poniendo en cuestión la renovación automática de los convenios colectivos, la revisión de convenios sectoriales y la congelación o reducción por ley de los salarios mínimos pactados en convenios colectivos.

Se señala también que esta situación es consecuencia de la creencia de que sólo a través de la desregulación y la flexibilización se podía ganar en competitividad, olvidando el lado de seguridad del concepto de Flexiseguridad.

e) Obligaciones legales de la UE a nivel interno e internacional.

El informe recuerda que no se han respetado las obligaciones de la UE en materia de Empleo y asuntos sociales, tanto a nivel comunitario, como las obligaciones internacionales firmadas por los Estados miembros. En lugar destacado se recuerda que el artículo 9 del Tratado de Funcionamiento de la UE establece que *“en la definición de sus políticas y acciones, la Unión tendrá en cuenta las exigencias relacionadas con la promoción de un nivel de empleo elevado, con la garantía de la protección social adecuada, con la lucha contra la exclusión social y con un nivel elevado de educación, formación y protección de la salud humana”*. Asimismo la Carta de los derechos Fundamentales de la UE recoge, especialmente en su título IV sobre “solidaridad” los derechos sociales que conforman el acervo comunitario, tales como el derechos a la negociación colectiva, a unas condiciones de trabajo justas y equitativas o a la protección en caso de despidos injustificados.

Por otro lado, la Troika olvidó totalmente el artículo 151 del TFUE donde se establece que las acciones llevadas a cabo por la Unión y los Estados Miembros deben ser consistentes con los derechos sociales fundamentales establecidos en la Carta Social Europea de 1961 (firmada por los 4 países bajo programa de ajuste económico) y con la Carta comunitaria de los derechos sociales fundamentales de los trabajadores de 1989 así como algunos de los convenios básicos de la OIT, firmados por todos los Estados miembros.

El informe lamenta que la condicionalidad impuesta a cambio de la ayuda financiera está amenazando los objetivos sociales de la UE porque:

- Los programas son de duración específica pero contienen medidas e recortes con efectos a largo plazo.
- Las medidas han sido especialmente duras por el poco tiempo que se ha dado a los Estados para implementarlas. Además se llevaron a cabo sin realizar un estudio de impacto apropiado sobre sus efectos distributivos en los distintos grupos de la sociedad.

- A pesar de las llamadas de la Comisión, los fondos de la UE que estaban en vigor no se usaron de manera rápida.
- Las medidas no se vieron acompañadas de medidas de protección de los más vulnerables que hubieran amortiguado el incremento de los niveles de pobreza y exclusión social.

El informe denuncia que los programas de ajuste económico fueron diseñados sin valorar la necesidad de una protección social apropiada y sin consultar a los órganos existentes dentro de la UE encargados de las cuestiones de empleo y asuntos sociales como el Comité de Empleo, el Comité de Protección Social, el EPSCO o el Comisario de Empleo y Asuntos Sociales.

Asimismo el informe subraya que el Parlamento Europeo ha estado marginado de todas las fases de los programas, que el ECB tomó decisiones que excedían su mandato y que la Comisión Europea debe actuar siempre, incluido en los momentos de dificultad económica, como Guardiana de los Tratados, cuestiones todas olvidadas y por las que se está pagando una pesada factura en forma de crisis social y pérdida de confianza en las instituciones europeas

IV. Recomendaciones

El objetivo último del informe es el de concluir con un conjunto de Recomendaciones para reparar la emergencia social que estos países viven actualmente, para evitar que en el futuro se repitan los errores cometidos y para prevenir nuevos desastres sociales en futuras crisis y Programas de Asistencia Financiera.

Entre las 14 Recomendaciones resulta oportuno subrayar:

- 1.- Se llama a la Troika y a los Estados miembros a **acabar con los Programas lo antes posible** y a crear mecanismos de gestión de crisis que mejoren la transparencia en la toma de decisiones y que permitan a las Instituciones de la UE, incluido el Parlamento, alcanzar los objetivos sociales contenido en los Tratados y en la Carta social Europea y los Convenios fundamentales de la OIT y recuerda que su falta de cumplimiento constituye infracción del derecho primario de la UE que debe ser corregido para restaurar plenamente los derechos individuales y colectivos.
- 2.- Se **pide a la Comisión** que, con el apoyo de la OIT y el Consejo de Europa, **elabore un estudio detallado de las consecuencias sociales y del empleo** de los Programas, en el corto y largo plazo y en el Acquis Social Europeo, con posibles medidas correctoras e incentivos para mejorar la situación social y del empleo en estos países.
- 3.- Se recomienda a la Comisión y a los Estados miembros que consideren el **gasto en salud pública y educación como una inversión de futuro** y no como un gasto sujeto a recortes y que se tenga la misma consideración por las cuestiones sociales que por las cuestiones económicas. Se pide que se convoque, cuando sea necesario, un Eurogrupo dedicado a las cuestiones sociales y del empleo.
- 4.- Se recomienda a los Estados miembros que las futuras reformas laborales tengan en cuenta el **principio de la Flexiseguridad** y el fomento de la competitividad de las empresas y **no olviden otras reformas** tan necesarias como las referidas a los costes energéticos, el dumping

social, la competencia desleal, sistemas financieros justos y eficientes y políticas fiscales en favor del crecimiento y el empleo.

5.- Por último, y visto que sin la creación de empleos de calidad resulta imposible resolver los problemas económicos, sociales y políticos generados, se pide un **Plan de Recuperación Social y de Empleo** que contemple adecuadamente:

- a) La necesidad de restaurar el crédito lo antes posible, especialmente para las PYMEs
- b) La necesidad de crear las condiciones favorables para que las empresas sean capaces de realizar sus actividades de manera sostenible en el largo plazo y de generar empleo.
- c) El uso óptimo de los fondos europeos, especialmente del FSE
- d) El desarrollo de políticas activas de empleo
- e) Que se potencien los servicios públicos de empleo y de calidad
- f) El desarrollo de una Garantía Juvenil suficiente genuinamente europea
- g) La necesidad de asegurar un impacto justo de todas las medidas y entre todos los grupos sociales
- h) La realización de programas específicos para hogares sin ningún empleo
- i) Medidas específicas para los parados de larga duración, especialmente mujeres y seniors puesto que tienen más dificultades de reincorporarse al mercado de trabajo.

PRILOG 1.

Socijalni pokazatelji strategije EU2020.	Grčka				Portugal				Irska				Cipar				EU 27			
	2007	2009	2012	2013 ¹	2007	2009	2012	2013	2007	2009	2012	2013	2007	2009	2012	2013	2007	2009	2012	2013 ²
Stopa zaposlenosti (20 – 64 godine) u % stanovništva	65.7	65.8	55.3	53.5	72.6	71.2	66.5	65.3	73.8	66.9	63.7	65.3	76.8	75.3	70.2	67.3	70.0	69.2	68.7	68.5
Žene	58	52.7	45.2	43.6	66.3	66.1	63.1	62.2	64.4	61.8	59.4	60.3	67.7	68.3	64.8	62.1	62.1	62.5	62.6	62.7
	80.4	78.8	65.3	63.3	79.1	76.5	69.9	68.5	83.0	72.1	68.1	70.4	86.4	82.8	76.1	72.9	77.9	76.0	74.8	74.4
Muškarci	24	22.9	13.1	11.6	34.9	31.3	23.6	21.7	50.4	36.9	28.2	28.8	37.4	34.8	28.1	21.2	36.9	34.9	32.8	32.3
Mladi ³																				
Osobe kojima prijeti siromaštvo ili socijalna isključenost (u tisućama)	3064	3007	3795	-	2653	2648	2665	-	1005	1150	1319	-	195	188	234	-	11939 7	11435 3	12311 8	- (procjena)
Osobe koje rano napuštaju školu i osposobljavanje u % stanovništva	14.6	14.5	11.4	-	36.9	31.2	20.8	-	11.6	11.7	9.7	-	12.5	11.7	11.4	-	15.0	14.3	12.8	-
Završeno tercijarno obrazovanje (% stanovništvo 30 – 34)	26.2	26.5	30.9	-	19.8	21.1	27.2	-	43.3	48.9	51.1	-	46.2	45.0	49.9	-	30.0	32.2	35.8	-

¹ Podaci iz drugog tromjesečja 2013.

² Podaci iz drugog tromjesečja 2013.

³ Dobna skupina: 15 – 24 godine

Drugi pokazatelji	Grčka				Portugal				Irska				Cipar				EU 27			
	2007	2009	2012	2013	2007	2009	2012	2013	2007	2009	2012	2013	2007	2009	2012	2013	2007	2009	2012	2013
Stopa nezaposlenosti u % stanovništva	8.3	9.5	24.3	27.3	8.9	10.6	15.9	15.7	4.7	12.0	14.7	12.6	3.9	5.4	11.9	17.0	7.1	8.9	10.4	10.9

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	13.2.2014
Rezultat konačnog glasanja	+: 27 -: 7 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Regina Bastos, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclaire, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Claudette Abela Baldacchino, Georges Bach, Philippe De Backer, Edite Estrela, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Gabriele Zimmer
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju prema čl. 187. st. 2.	Enrique Guerrero Salom, Timothy Kirkhope, Corien Wortmann-Kool